

TRAKŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS PEDAGOGINĖ PSICHOLOGINĖ TARNYBA

(švietimo įstaigos pavadinimas)

2018 M. METŲ VEIKLOS ATASKAITA

2019 m. balandžio 8 d. Nr. 1
Trakai

Tarnybos pristatymas

Trakų rajono savivaldybės pedagoginė psichologinė tarnyba – tai šiuolaikiška, kryptingai siekianti tikslo, tobulėjanti ir glaudžiai bendradarbiaujanti įstaiga, teikianti psichologinę, socialinę ir specialiąją pedagoginę pagalbą Trakų rajono savivaldybės vaikams, jų tėvams (globėjams, rūpintojams) ir pedagogams.

Nuo 2017 m. spalio 1 d. buvusiosios Trakų švietimo pagalbos tarnybos paskirtis ir pavadinimas pakeisti į Trakų rajono savivaldybės pedagoginę psichologinę tarnybą. Veiklos sritis yra švietimo pagalba mokiniui, tėvams (globėjams, rūpintojams), mokytojui, mokyklai. Veiklos kodas – 85. Tarnyba yra savivaldybės biudžetinė švietimo įstaiga, kuri vertina asmens specialiuosius ugdymosi poreikius, psichologines problemas, skiria specialųjį ugdymą ir teikia specialiąją pedagoginę psichologinę pagalbą asmenims nuo 0 iki 18 metų (iki 19 metų, jei mokosi mokykloje, ir iki 21 metų, jeigu mokosi bendrojo lavinimo arba specialiojoje mokykloje – turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių), gyvenantiems savivaldybės teritorijoje, jų tėvams (globėjams, rūpintojams), švietimo ir vaikų globos įstaigoms, esančioms savivaldybės teritorijoje.

Trakų pedagoginėje psichologinėje tarnyboje dirba tokie specialistai: direktorius (laikiniai einantis pareigas), 3 psychologės, 1 specialioji pedagogė, 3 specialiosios pedagogės - logopedės, 1 socialinė pedagogė, 1 specialistė projektams. Laikiniai einanti pareigas direktorė yra įgijusi specialiosios pedagogikos - logopedijos bakalauro laipsnį, specialiosios pedagogikos magistro laipsnį ir edukologijos bakalauro laipsnį. Privalomosioms neurologo paslaugoms teikti Tarnyba yra sudariusi sutartį su VšĮ „Trakų ligonine“. Dėl šio bendradarbiavimo nuo 2018 metų 30 procentų paspartėjo specialistų pažymų parengimas.

Tarnyba yra išlaikoma iš Valstybės ir savivaldybės biudžeto pagal asignavimų valdytojo patvirtintas išlaidų sąmatas. Lėšos naudojamos teisės aktų nustatyta tvarka.

Lėšos 2017-2018 metų veiklos planui įgyvendinti

Finansiniai šaltiniai	2017-01-01 2017-12-31 tūkst. eurų	2018-01-01 2018-12-31 tūkst. eurų
Savivaldybės biudžetas SB	107,4	57,0
Specialiosios programos lėšos (pajamos už paslaugas) SB(SP)	2,8	0,4
Specialiosios programos lėšos (pajamos iš patalpų)	-	-

nuomos) SB(PN)		
Valstybės biudžeto specialioji tikslinės dotacijos SB(VB)	-	-
Savivaldybės privatizavimo fondo lėšos PF	-	-
Europos sąjungos paramos lėšos ES (projektai)	17,7	9,6
Valstybės biudžetas VB (PF)	-	-
Valstybės biudžeto specialioji tikslinė dotacija moksleivio krepšeliui finansuoti (MK)	89,7	108,1
Kitos lėšos (pedagogų kvalifikacijos tobulinimui ir kt. paslaugos)	8,4	14,0

2018 metų veiklos prioritetai ir svarbiausi pokyčiai, pasiekti Tarnyboje

Trakų rajono savivaldybės pedagoginės psichologinės tarnybos pagrindinė veikla – tai mokinių, neįsisavinančių bendrųjų ugdymo programų ir turinčių įvairaus pobūdžio raidos sutrikimų, pedagoginiai psichologiniai, medicininiai ir socialiniai įvertinimai. Vertinimą atlieka keli specialistai, atliekamas psichologinis, logopedinis, specialusis pedagoginis ir socialinis vertinimas. Į Tarnybą kreipusis tėvams arba su ugdymo įstaigos rekomendacija, įvertinami įvairiausiai mokymosi sutrikimai bei sunkumai, kompleksinės negalios, emocijų, dėmesio sutrikimai, kalbos, klausos, regėjimo ar lėtiniai sutrikimai. Įvertinimo išvados aptariamoms su tėvais, kartu pateikiant rekomendacijas, kaip ugdyti vaiką, kaip pritaikyti jam ugdymo programą, kokių specialistų ir kaip dažnai turi būti teikiama pagalba; rekomenduojamos artimiausios ugdymo įstaigos, kartais ir Vilniaus miesto ugdymo įstaigos.

Per 2018 metus Tarnybos specialistai atliko – 119 specialiųjų ugdymosi poreikių įvertinimų ir 10 vertinimų atlikta naudojant DISC metodiką (jauno amžiaus vaikų), o per 2017 m. - 115). Lyginant su praėjusiais metais Tarnybos specialistai atliko 14 vertinimų daugiau. Didėjantis specialiųjų ugdymosi poreikių mokinių vertinimų skaičius rodo, kad pedagoginiai psichologiniai įvertinimai organizuojami tinkamai.

Per 2017 m. Tarnybos psichologai atliko 20 vaikų brandumo mokyklai įvertinimų; 2018 m. – 10, kadangi pasikeitus teisės aktams nuo 2018 m. vasario 1 d. vaiko brandumo vertinimas yra neprivalomas, tėvams pageidaujant ugdyti 6 metų neturintį vaiką pagal priešmokyklinio ugdymo programą. Todėl į Tarnybą kreipiasi tik tie vaikų tėvai, kurie nori pasikonsultuoti su specialistais ir įsitikinti, ar jų vaikas yra pasiruošęs lankyti priešmokyklinę grupę.

Kita svarbi Tarnybos veiklos sritis yra tėvų (globėjų, rūpintojų), o taip pat pedagogų konsultavimas, siekiant padėti specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems vaikams. Buvo suplanuota 2018 metais padidinti specialistų konsultacijų skaičių 20 procentų ir pradėti teikti konsultacijas Tarnybos patalpose. 2017 m. specialusis pedagogas konsultavo 22 kartus; logopedas – 56 kartus; socialinis pedagogas – 19 kartų. (Tarnybos patalpose nebuvo teikiama nei viena konsultacija, konsultacijos vyko mokyklose.) 2018 m. pradėjus dirbti naujam specialistui specialusis pedagogas konsultavo 16 klientų, teikė pagalbą pratybų metu 27 kartus, pravedė 27 konsultacijas - pratybas jaunuoliams, ugdomiems pagal socialinių įgūdžių programą; logopedas – 75 kartus (teikė pagalbą 197 kartus); socialinis pedagogas 41 kartą (teikė pagalbą 14 kartų). Konsultacijų skaičius padidintas 39 proc. Konsultacijos pradėtos teikti Tarnybos patalpose.

Tarnybos specialistai rengė pažymą dėl pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo, kalbų įskaitų, brandos egzaminų užduoties formos, vykdymo ir vertinimo instrukcijų pritaikymo mokiniams, buvusiems mokiniams ir eksternams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių – parengtos 27 pažymos.

Tarnybos socialinis pedagogas veda užsiėmimus vaikams su biogrįžtamojo ryėio įranga („Biofeedback“), skirta terapijai ir darbui su mokiniais, turinčiais mokymosi sutrikimų; užsiėmimų metu vaikas mokomas įvairių dėmesio sukaupimo strategių.

Nedidelio remonto dėka buvo atskirtas ir įrengtas specializuotas logopedo darbo su vaikais kambarys. Kambaryje yra stiklinis šviečiantis edukacinis stalas, veidrodis su žaliuzėmis, saugi minkšta grindų danga, reikalingų darbui priemonių spinta: lavinamieji žaidimai, knygelės, loto ir darbo kortelės, skirtos garsų tarimo praktikai, taktiliniai žaislai ir priemonės, mankėtinančios pirštukus, žaidimai ir kitos vaizdinės priemonės, ugdančios vaikų kalbą, aplinkos suvokimą ir įvardijimą. Įsigytos modernios vaikų ugdymo ir lavinimo priemonės: šviečiantys kubai, lanksčių skaičių bei raidžių rinkiniai, taktilinė abėcėlė, sensorinės gelio plytelės, balansavimo kūgis, rinkinys neramioms rankutėms, pakabinamas maiėas – lizdas, lavinamos knygelės su garsais, modelinas, aromaterapijos rinkinys; perkamos naujausios metodinės knygos darbui su vaikais, turinčiais specialiųjų priemonių.

Baigtas įrengti ir naudojamas modernus multisensorinis kambarys (pirmasis ir vienintelis Trakų rajone). Multisensorinė aplinka padeda atsipalaiduoti, nuraminti įaudrintus jausmus, per didelę aktyvumą, skatina vaikus pažinti aplinką, ją tyrinėti, pastebėti savo emocijas. Per 2018 metus atliktos 102 konsultacijos bei teikta pagalba naudojant išmaniąją lentą ir multisensorinį kambarį. Šios priemonės vis daugiau naudojamos psichologinio konsultavimo metu ir atvykstančių vaikų grupiniams užsiėmimams.

2018 m. spalį buvo organizuotas seminaras Trakų rajono švietimo ir ugdymo įstaigų vadovams, kuriame vadovai buvo supažindinti su psichologo ir kitų Tarnybos specialistų darbo specifika. Darbo grupėse vyko tiek multisensorinio kambario pristatymas, tiek kitų modernių pagalbos mokiniui priemonių demonstravimas: biogrįžtamojo ryėio užsiėmimai, psichologinio konsultavimo metodai.

Tarnyba svariai prisideda tobulindama ugdymo įstaigų VGK narių kompetencijas. Yra rengiamos metodinės dienos-konsultacijos rajono ugdymo įstaigose: 2018 m. aplankytos ir konsultuotos 4 ugdymo įstaigos: (Trakų Vytauto Didžiojo gimnazija, Paluknio „Medeinos“, Lentvario l/d „Šilas“ bei Lentvario H. Senkevičiaus gimnazija). Visoms įstaigoms pateiktos rekomendacijos dėl dokumentacijos rengimo tobulinimo. 2019 metais numatyta aplankyti 12 ugdymo įstaigų. Tarnyboje specialistų kompetencijoms tobulinti vyko Metodinė diena su SPPC komanda, metodinė diena su Lietuvos Aklių ir silpnaregių centro specialistais, dalyvauta Trakų rajono švietimo įstaigų socialinių pedagogų metodiniame būrelyje – 4 ir specialiųjų pedagogų ir logopedų metodiniame būrelyje - 3.

2018 m. Pedagoginis psichologinis švietimas: seminarai –1, skaitytos paskaitos – 28, mokymai tėvams „Pozityvi tėvystė“ - 2 grupės po 45 val., parengta rekomendacijų, lankstinukų – 5. Emocinio intelekto ir gyvenimo įgūdžių ugdymo užsiėmimai ikimokyklinio amžiaus vaikams – 15. 2017 m. Pedagoginis psichologinis švietimas: seminarai – 1, skaitytos paskaitos – 22, parengta rekomendacijų, lankstinukų – 9. Gerėjantys pedagoginio psichologinio švietimo rodikliai leidžia daryti prielaidą, kad vis daugiau rajono švietimo įstaigų rūpinasi savo bendruomenės poreikiais, kuriuos stengiamasi užtikrinti rengiant pedagogų paskaitas švietimo pagalbos darbuotojams pedagogams ugdymo įstaigose.

Trakų pedagoginė psichologinė tarnyba savo veikloje aktyviai dalyvauja tarptautiniuose ir Lietuvos projektuose. 2018 metais pradėtas derinti su Lietuvos Mokslo, technologijų ir inovacijų agentūra naujas projektas, kurio metu bus sukurtas prietaisas – jausmomatis, leisiantis išmatuoti žmogaus jausmus, o taip pat keisti juos į teigiamą pusę. Be to, 2019 m. teikiamas dalyvavimas projekte apie naujoviėkus metodus įtraukiojo ugdymo mokyklose.

Užbaigtas 2018 metais įgyvendinti Erasmus+ KA2 strateginių partnerysčių projektas „Profesinio mokymo specialistų kompetencijų ugdymas mokymui pozityvios tėvystės srityje“ (POSITIVE)“. Jame TPPT kartu su kitų šalių partneriais sukūrė naują intelektualinį produktą – metodinę medžiagą specialistams darbui su paaugliais mokant juos pozityvios tėvystės. Praktiniams užsiėmimams įsigyta lėlė, visiškai imituojanti realų kūdikį.

Užbaigtas 2018 metais įgyvendinti Erasmus+ KA2 strateginių partnerysčių projektas „Sveikatai palankios mitybos inovatyvaus mokymo metodologijos vystymas ir praktika ikimokykliniame ir pradiniam ugdyme“ (HealthEDU), kurio tikslas – paskatinti, kad 4-10 metų vaikučiai, tėvai ir pedagogai domėtusi sveika mityba ir suformuotų sveikus įgūdžius, o taip pat pristatyti sveiko maisto patiekalus vaikų ugdymo įstaigose. 2018 metais projektams panaudota 9597,75 projektinių eurų.

Tarnybos specialistų kvalifikacijos kėlimas

Tarnyboje dirba reikiamos kvalifikacijos specialistai: trys specialieji pedagogai (logopedai) turi metodininko kvalifikaciją, vienas psichologas yra 2 kategorijos (prilyginama metodininko kvalifikacijai), vienas psichologas yra 3 kategorijos (prilyginama vyresniojo specialisto kvalifikacijai). Kvalifikacijos seminaruose dalyvavo 25 specialistai, mokymuose – 4 specialistai, konferencijose – 4, supervizijose – 5, metodiniuose užsiėmimuose – 13.

Psichologės mokosi Specialiosios pedagogikos ir psichologijos centro rengiamuose privalomuose kvalifikacijos kėlimo mokymuose, seminaruose, studijuoja kognityvinę elgesio terapiją. Vadovaujantis seminarų medžiaga, parengta pykčio įveikimo, emocinės kompetencijos stiprinimo ir pan. programos mokiniams ir pedagogams, siūlomos ugdymo įstaigoms. Dalyvauta tęstiniuose 40 val. mokymuose "Emocinio kognityvinio konsultavimo metodo taikymas". Metodus yra unikalūs tuo, kad yra grįstas mokslu; sukurtas Izraelio mokslininkų. Šio metodo taikymas ypač naudingas, kai vaikas patiria mokymosi sunkumų, aktyvumo, dėmesio ir kitų sutrikimų, nes emocinis kognityvinis konsultavimas padeda suaugusiesiems (tėvams) išsiugdyti gebėjimus koreguoti savo elgseną ir pradėti naudotis veiksmingais elgesio modeliais, siekiant pagerinti tėvų (globėjų/rūpintojų) ir vaikų santykius įvairiose gyvenimo srityse ar mokinių ir pedagogų bendravimą bei bendradarbiavimą ugdymo procese. Metodo taikymo esmė - konsultuojamojo suaugusiojo įgalinimas spręsti kylančius sunkumus. Šiuo metu psichologė šį metodą taiko konsultuodama tėvus.

Tarnybos specialistai yra įgiję papildomą kvalifikaciją darbui su vaikais, turinčiais autizmo spektro sutrikimą. Gilinant žinias šių vaikų ugdyme ir stebint pagalbos poreikį darbui su autizmo spektro vaikais, 2017 m. Tarnybos specialistai dalyvavo 3 seminaruose. Atsižvelgiant į ugdymo įstaigų ir tėvų pagalbos poreikį 2018 m. Tarnybos specialistė vyko į mokymus „Attention Autism“, kuriuos Lietuvoje organizavo žymi specialistė iš Didžiosios Britanijos, ir dalyvavo seminare apie sensorinių priemonių naudojimą vaikų, turinčių autizmo spektro sutrikimą. Įgyti gebėjimai ir naujos kompetencijos leido efektyviau organizuoti ir pritaikyti konsultacijas multisensoriniame kambaryje. Tarnyboje konsultuojami 2 vaikai, turintys autizmo spektro sutrikimą, bei jų tėvai: 4 kartus per savaitę. Pagal poreikį teikiamos konsultacijos kitiems tėvams.

Tobulėjant ir keičiantis ugdymo būdų ir metodų įvairovei, Tarnybos specialioji pedagogė 2018 m. dalyvavo seminare „Įtraukiojo ugdymo metodai“, kurio metu buvo rodomos interaktyvios mokymo priemonės, kurios vėliau buvo demonstruotos Trakų r. specialiųjų pedagogų-logopedų metodiniame susirinkime. Toliau planuojama šias priemones pristatyti rajono pradinių klasių mokytojams. Įstaigos socialinė pedagogė ir psichologė 2018 m. dalyvavo mokymuose ir vėliau pristatė rajono švietimo įstaigų vaiko gerovės komisijų nariams „Ankstyvosios intervencijos modelis ir S.M.A.R.T. vaiko gerovės rizikų vertinimo įrankis“.

Tarnybos veiklos prioritetai 2019 metams

Pagrindinis Trakų pedagoginės psichologinės tarnybos prioritetas – tai tobulinti vertinimo ir išvadų rengimo kompetencijas, vadovaujantis naujais dokumentais, reglamentuojančiais mokinio specialiųjų ugdymosi poreikių pedagoginiu, psichologiniu, medicininu ir socialiniu pedagoginiu aspektais įvertinimą ir (ar) švietimo pagalbą, specialiojo ugdymosi skyrimo tvarką.

Bendradarbiaujant su Trakų rajono ugdymo įstaigomis, siekti, kad visi Trakų rajono priešmokyklinio amžiaus vaikai gautų bent vieną jiems reikalingo specialisto konsultaciją.

Užtikrinti teikiamų paslaugų kokybę, atsinaujinti ir didinti teikiamų paslaugų įvairovę.

Šiems svarbiausiems prioritetiniams tikslams įgyvendinti suformuoti papildomi Tarnybos tikslai, kuriais siekiama kuo anksčiau įvertinti asmens specialiuosius ugdymosi poreikius, psichologinius, asmenybės ir ugdymosi sunkumus, suteikti prieinamą pagalbą juos įveikiant ir rekomenduoti optimalią ugdymo formą. Taip pat siekiama stiprinti ugdymo įstaigų bendruomenės narių gebėjimus ugdyti specialiųjų ugdymosi poreikių, psichologinių, asmenybės ir ugdymosi problemų turinčius asmenis, formuoti teigiamas nuostatas jų atžvilgiu. Vienas iš numatytų tikslų – sudaryti darbu pritaikytas sąlygas, stiprinant techninę-informacinę bazę.

Numatytiems strateginio plano tikslams ir uždaviniams įgyvendinti pasirinktos įgyvendinimo priemonės, siejamos su Tarnybos specialistų profesiniu pasirėngimu ir kompetencijomis. 2019 m. planuojama stiprinti specialistų žinias ir gebėjimus taikant šiuolaikiškus ir inovatyvius darbo metodus ir priemones, todėl planuojama įsigyti „Bee-Bot“ edukacinių robotų rinkinį, atnaujinti specialistų kompiuterinę įrangą ir diegti šiuolaikiškas konsultavimo programas, organizuoti išvažiuojamuosius švietimo pagalbos specialistų posėdžius į ugdymo įstaigas, rengti bendrus susitikimus su Trakų raj. švietimo pagalbos specialistais.

Problemos ir jų galimi sprendimo būdai.

Siekiant užtikrinti švietimo pagalbos efektyvumą ir įvertinant Tarnybos specialistų individualius poreikius (automobilio neturėjimas), juntama reikmė įsigyti tarnybinį automobilį, kuris leistų padidinti specialistų mobilumą ir užtikrintų švietimo pagalbos teikimo efektyvumą.

Nors Tarnybos specialistai naudojami įdiegta elektronine konsultacijų registravimo sistema, kuri leidžia stebėti konsultacijų darbo laiką ir vietą, tačiau neįdiegta bendra Tarnybos duomenų bazė sukelia sunkumų efektyviai valdyti ir naudotis su Tarnybos darbo organizavimu susijusia dokumentacija.

Didėjant individualių ir grupinių konsultacijų, susitikimų skaičiui Tarnyboje kyla sunkumų derinant šias veiklas dėl ribotų galimybių naudotis Tarnybos patalpomis. Kiekvieno susitikimo metu specialistai turi atsižvelgti į tos dienos suplanuotas konsultacijas ir veiklas, kad netrukdytų kitiems specialistams, todėl organizuojant numatytas veiklas svarbiu aspektu tampa darbo patalpų trūkumas, ypač seminarams ir grupiniams užsiėmimams.

Siekiant užtikrinti efektyvią kompleksinę pagalbą specialiųjų ugdymosi poreikių mokiniams (vaikams) svarbiu prioritetu tampa Tarnybos paslaugų spektro plėtra ir galimybės. Analizuojant mokinių sutrikimų pobūdį (raidos centrų, vaikų reabilitacijos skyrių ir sanatorių rekomendacijas) ir stebint tėvų susidomėjimą ir poreikį svarstoma galimybė įsteigti ergoterapeuto darbo vietą. Ši Tarnybos paslauga sudarytų sąlygas gauti pagalbą mokiniams (vaikams), turintiems judėjimo sutrikimų ir sunkumų.

L. e. direktorės pareigas
(švietimo įstaigos vadovo pareigos)

(parašas)

Ieva Jakonienė
(vardas ir pavardė)

2019-04-08
(data)